

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 249/24
24.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Сање Пејовић и Ивана Илића, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Raiffeisen bank a.d. Beograd, Ђорђа Станојевића 16, чији је пуномоћник Светлана Анђелковић Милошевић, адвокат у Београду, Косовска 34, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Дени Кузмановић, адвокат из Београда, Изворска 72, ради дуга, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 11850/20 од 23.02.2023. године, у седници одржаној 24.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 11850/20 од 23.02.2023. године у ставу другом, четвртм и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 11850/20 од 23.02.2023. године, ставом првим изреке, укида се у целости решење о извршењу Трећег основног суда у Београду Ивв 1585/17 од 05.09.2017. године, којим је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга плати износ од 5.898,65 евра у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања, а који износ чине главни дуг од 3.444,61 евра у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања почев од 08.08.2017. године по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена до исплате и камата обрачуната за период од 27.10.2011. године до 17.08.2017. године на главни дуг у износу од 2.454,02 евра у динарској противвредности по продајном курсу банке на девизе на дан плаћања, као и на име трошкова извршног поступка износ од

22.918,00 динара.

Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга исплати износ од 5.254,61 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке за девизе на дан плаћања са каматом на износ од 3.778,34 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке за девизе на дан плаћања почев од 18.08.2017. године по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке за главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу исплати досуђени износ од 5.254,61 евра у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања.

Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове извршног поступка у износу од 17.354,30 динара, а ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 111.963,00 динара.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући одлуку из става другог, четвртог и петог изреке, како то произилази из жалбе због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 386. Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11, са изменама и допунама) овај суд је нашао да је жалба неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би побијана одлука морала бити укинута, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се жалбом посебно указује јер је у побијаном делу изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и ..., као корисник кредита закључили су уговор о кредиту бр. ..., којим је кориснику одобрен кредит у износу од 10.000,00 евра по средњем курсу по курсној листи банке на дан пуштања кредита у течај на 24 месеца и уговором је предвиђен инструмент обезбеђења, према којем је корисник кредита био у обавези да достави банци уговор о јемству, а који је закључен 25.07.2009. године под бр. ... између овде парничних странака. Наведеним уговором о јемству тужена је прихватила да као јемац платац за дужника из означеног уговора о кредиту измири све доспеле уговорне обавезе и сагласила се да банци достави одговарајући број бланко сопствених меница са клаузулом “без протеста” и да банка достављене менице може поупунити и у њих унети све битне меничне елементе у складу са уговором о кредиту. Тужена је

меницу серијског броја ... предала тужиоцу 25.07.2008. године, односно на дан закључења предметног уговора о кредиту и уговора о јемству и на меници је тужилац уписао износ од 5.898,63 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке за девизе на дан плаћања, а који чини износ преосталог главног дуга и камате обрачунате за период од 27.10.2011. године до 17.08.2017. године. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке Душана Орлића од 03.12.2021. године дуг по предметном кредиту износи 5.254,61 евра, а од тога на име главнице износ од 3.778,34 ева, а на име законске затезне камате износ од 1.476,27 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом одредаба члана 17, 262 став 1, члана 371, 394, 997 и 1004 став 2 Закона о облигационим односима, те одредбама члана 78 став 1 и 2 Закона о меници, првостепени суд је одлучио као у изреци побијане пресуде.

Првостепени суд је применом члана 460. ЗПП укинуо у целости решење о извршењу Трећег основног суда у Београду Ивв 1585/17 од 05.09.2017. године, (очигледном грешком у изреци побијане пресуде наведено Ив 1585/17 од 05.09.2017. године, која се грешка може у свако доба исправити у смислу члана 362. ЗПП), а из разлога економичности и целисходности, имајући у виду да је током поступка тужилац коначно определио тужбени захтев поднеском од 31.05.2022. године.

Како је међу парничним странкама било неспорно да је тужилац са означеним привредним друштвом, као корисником кредита закључио предметни уговор о кредиту, који је обезбеђен уговором о јемству, који је закључен између тужиоца и тужене, као јемца платца, те како потраживање тужиоца у односу на тужену проистиче из уговора о јемству, за такво потраживање се примењује општи рок застарелости од 10 година прописан одредбом члана 371 ЗОО. Првостепени суд налази да је потраживање тужиоца доспело 17.08.2017. године на дан раскида предметног уговора о кредиту и тужилац је предлог за извршење поднео суду 30.08.2017. године, те утврђено потраживање није застарело. Суд је ценио наводе тужене да се има применити трогодишњи рок застарелости прописан одредбом члана 78 Закона о меници, али је нашао да ова одредба није од значаја у конкретном случају, с обзиром да потраживање тужиоца према туженој проистиче из уговора о јемству, а менице су према одредбама наведеног уговора само додатно средство обезбеђења тог потраживања.

Правилно је првостепени суд, супротно жалбеним наводима тужене, правилно одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде. Правилно је утврђена висина доспелог неплаћеног потраживања на име главног дуга и затезне камате, сагласно налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, који је дат на јасан и стручан начин и који није доведен у сумњу жалбеним наводима.

Неосновано тужена у жалби указује да се ради о застарелом потраживању сагласно члану 78. Закона о меници, односно члану 1019. став 1. Закона о

облигационим односима у вези члана 997. и 1004. став. 3 истог закона. Наиме, битни елементи уговора о кредиту по члану 1065. ЗОО су стављање кориснику кредита на располагање одређеног износа новчаних средстава од стране банке и враћање банци добијеног износа новца од стране корисника у време и на начин како је утврђено уговором, уз плаћање уговорене камате. Предметним уговором о кредиту, закљученим 25.7.2008. године, предвиђено је да се кредит одобрава на рок од 24 месеци рачунајући од првог дана првог наредног месеца који следи после дана пуштања кредита у течај, а даном пуштања кредита у течај сматра се дан преноса средстава одобреног износа кредита на динарски рачун корисника. Одредбом члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима прописано је да ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или обојице у исто време (солидарно јемство).

Тужилац, као извршни поверилац, овај поступак је иницирао подношењем предлога за извршење на основу веродостојне исправе, означене менице, што туженој, као извршном дужнику даје право да у поднетом приговору против решења о извршењу донетог на основу менице као веродостојне исправе, истиче приговоре који сагласно Закону о меници (“Сл. лист ФНРЈ“, бр. 104 са изменама и допунама), спречавају наплату потраживања из менице. Међутим, без обзира што је менична обавеза апстрактна обавеза, у ситуацији када се ималац менице налази у положају непосредне уговорне стране са лицем од кога захтева наплату, што у конкретном случају, представља уговор о јемству, чијим потписивањем је тужена као јемац платац преузела обавезу да буде одговорна према банци за испуњење обавезе из означеног уговора о кредиту, тада нису искључени приговори који проистичу из основног правног посла између парничних странака, сагласно члану 16. Закона о меници. У конкретном случају, решење о извршењу донето на основу означене менице као веродостојне исправе је укинато, тужилац је у току парнице преиначио тужбу тражећи од тужене као јемца платца исплату доспелог дуга у вези означеног уговора о кредиту и уговора о јемству, о ком захтеву је и одлучено ожалбеном пресудом.

Имајући у виду одредбе члана 360, 361, 362. и 371. Закона о облигационим односима, те да тужена, као јемац платац није спорила да је предметни кредит пуштен у течај по закључењу истог 25.7.2008. године, са обавезом враћања у року од 24 месеци почев од првог дана првог наредног месеца који следи после дана пуштања кредита у течај, да кредит није враћен у целости у уговореном року (према налазу и мишљењу вештака последња делимична исплата дуга вршена 2.3.2010. године), као и да потраживања из уговора о кредиту застаревају у општем застарном року од 10 година у смислу члана 371. ЗОО, па како је тужилац, као извршни поверилац, предлог за извршење на основу веродостојне исправе поднео (17.8.2017. године) у току десетогодишњег рока застарелости, у конкретном случају, потраживање тужиоца према туженој није застарело. При томе се има у виду да застарелост обавезе главног дужника застарева и обавеза јемца платца, с обзиром на правну природу обавезе јемца платца у смислу одредбе члана 1004. став 3. ЗОО. У конкретном случају, тужена се обавезала као јемац платац и њена обавеза застарева кад и обавеза главног дужника.

Остали наводи жалбе су били предмет оцене, али како нису од значаја за доношење другачије одлуке, нису посебно образлагани.

На основу изложеног, а имајући у виду да је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом и петом изреке донета правилном применом члана 150, 153, 154 и 163. ЗПП, овај суд је применом члана 390. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

С обзиром да тужена није успела у спору, одбијен је, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка и одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић